

34/6

Any LXV - Batallada 3395

Preu: 15 cèntims

Barcelona, 17 d'agost del 1934

— I per a quedar-me així he fet traïció a Catalunya! —

RETALL

LA GLÒRIA DE L'ESGLÉSIA

No hi ha res al món tan fals com la suposada glòria de l'Església.

A través de la seva història, un esperit equànime rarament trobarà altra cosa que aquell capteniment d'un comerciant sense escrúpols que només tendeix a enriquir-se. L'Església ha estat sempre això: una gran empresa decidida a tot per a consolidar la seva força i estendre el seu domini.

La glòria de l'Església! Opressions, instints desbordats, fracassos, embrutiment, enviliment de les arts, embrutiment de la ciència. Ve't ací les qualitats d'aquesta glòria.

Primer temps del cristianisme. Les estàtues i els temples pagans, summum de la perfecció artística, són destruïts pels fanàtics, enemics de la bellesa, enamorats de la brutícia.

En l'ordre humà, l'Església va ajudar sempre l'opressió dels nòmils. Que un pontífex vagi intentar de rectificar la tradició del capteniment eclesiàstic, amb l'encíclica «Rerum novarum» no vol dir res. Sant Pau havia dit abans (Primera epistola dels corintis): «Ets esclau? No et rebel·li aquesta condició.» I Sant Pere (Primera epistola, cap. II): «Vosaltres, els serfs, sigueu submisos amb tot temor i respecte als amos. I no solament als amos bons, sinó també als de condició severa.»

L'Església mateixa, durant l'Edat Mitjana, posseï esclaus i els dedicà als treballs més durs. I no solament això, sinó que els fills d'aquells eren repartits entre els frares com a objectes propis (Lavissee: «Història de França»).

Més tard, totes les opressions tiràniques contra el poble han estat aconsellades per l'Església. Si el poble ha esdevingut cada dia més miserable, l'Església no ha advocat pas a favor seu; si el poble ha plorat i ha sofert, l'Església ha estat sempre al costat dels que l'han fet plorar i sofrir; si el poble no ha obtingut aquella superació intel·lectual que l'hauria fet més lliure, ha estat perquè l'Església ha dirigit els Estats i per torna ha posseït la major part d'establiments d'ensenyament. L'encíclica «Rerum novarum» el costat de tot això és un paper mullat.

La glòria de l'Església. Radica aquesta glòria en les gestes bèl·liques organitzades sota el nom de Déu? En les croades, per exemple? Les croades, a través de la major part d'historiadors imparcials i especialment de Lavissee, Chalandon i Robert de Clari, no foren altra cosa que incursions de bandits. La primera costà set-cents mil morts als cristians. La segona, amb menys morts, fracassà com la primera. Presa, finalment, Jerusalem, els «cristians» celebraren la victòria amb l'assassinat en massa d'homes, dones i infants.

La glòria de l'Església! Durant el segle XIII l'Església negocià escandalosament amb els sagraments, les butlles, les indulgències i els favors. Amb diners s'aconsegua tot el que l'Església podia donar, àdhuc els bisbats. Un assassi, un malvat en el sentit que fos podia ésser bisbe si tenia prou diners per a comprar el títol. Segons Canice en «Le Code de Droit Canonique», un sacerdot lladre, fornicador, criminal, suspès de missa, degradat i apòstata, podia, després de pronunciar certes paraules, tornar a dir missa. Els brigants de tota mena

quedaren absolts amb la sola inscripció a les croades, baldament després procurassin de no anar-hi. Sant Bernat, principal propagandista de la segona croada, deia: «No és una invenció exquisida i digna de Déu, admetre al seu servei homicides, raptors, adúlter, perjurs i tots els criminals als quals s'ofereix una ocasió de salvació?»

La glòria de l'Església! Potser la trobarem en la persuasió, en la captació esforçada de prosèlits. En el segle XI es produí a França una divergència religiosa. Una heretgia, com diu l'Església catòlica. Els heretges refusaven l'Església romana, els sagraments, la intercessió de la Verge i els Sants, el purgatori, les relíquies i les indulgències. Els heretges es nomenaven càtars (purs). Abominaven la mentida i no volien prestar jurament en cap cas. Eren ascetes des del dejuni constant fins a la completa abstenció de re-

lucions sexuals. L'Església no ens procurà convèncer, com hauria estat lògic. D'aquesta divergència religiosa sorgí la llarga lluita catòlico-albigenca. L'exèrcit catòlic entrà a Beziers i matà tots els habitants de la ciutat; vint mil morts. La ciutat fou incendiada. A continuació sofri la mateixa sort Carcassona. Els càtars foren timentats cruelment. Els catòlics els tallaven el nas, els treien els ulls, els penjaven, els cremaven.

Més tard passà igualment amb la secta que es fundà a França mateix sota la direcció de Pierre Valdo de Lió. Aquests «heretges», pensaven, si ja no fa, com els albigencs. I foren tractats igualment pels catòlics els quals, en ple juror sàdic, arribaren a rostitir infants i cervells d'heretges i menjar-se'ls.

Aquest fet no fou únic. El bisbe espanyol Las Casas, en el seu llibre «Tiranias y crueldades de los españoles cometidas en las Indias occidentales» diu que un capità catòlic va permetre als seus soldats de menjar indis. Aquest capità tenia al seu campament una canneria ordinària de carne humana, donde, en su presencia,

se mataba y asaba a los niños.»

La glòria de l'Església! La inquisició; l'entabanament de les beates milionàries; la persecució sorda i obstinada de la gent d'esperit lliure; la conspiració constant contra la intel·ligència quan aquesta no s'ha venut a ella; l'organització de la caritat condicionada; la predicació del cel per a salvaguardar la benestança d'una classe a la terra, la preconcitació del bé per a tenir l'exclusiva de fer mal comptant amb la bondat dels altres; el falsejament de la humilitat; la voracitat infinita de riqueses baldament la jam faci estralls. La glòria de l'Església! Quan hom parla d'això vénen desigs d'escopir de fàstic.

I quan l'Església protesta a cor contra l'enderrocament d'unes creus de terme sense cap valor o bé perquè algú, en un moment d'expansió de la rebel·lia humaníssima que produeixen moltes coses d'aquest món, renega recargoladament, sentiu com una mena d'acostament a Déu en el sentit de plànyer-lo perquè té damunt la terra aquesta representació que el des-acredita. P. R.

1918. — Vés! Porta la pau als homes!

1934. — Mireu, Senyor! He trobat un altre «empleu».

CORRESPONDENCIA

Rufflanxes. — Que no sabeu que encara envien gent a la presó per atacs al dogma?

Benet Josa. — No, senyor. És un malentès. Es viu, i que sigui per molts anys.

E. H. — Aquesta mena de xafarderies val més deixar-les sense publicar. No us sembla?

Lola. — No farem res. Ja s'ha publicat.

Un de Reus. — Anirà. I que no tardarem gaire.

Pepet del carro. — Home, no. No és que no pensem com vós, però els temps no estan per a fer «grimègia» amb aquestes coses.

Manel. — No cal que us hi encaparreu, que no en treureu res. Les coses són com són i no com voldríem que fossin.

Rasclet. — Ho hem fet tal com volíeu. Ja ens direu el resultat.

Indiot. — No farem res. És molt gastat i a més no té gaire solta. Un altre dia serà.

Santaolla. — Recristina, quina lletra! Amb prou feines hem entès res. Pel que hem arribat a entendre, no ens fa gaire patètica...

A. Mas. — Hi ha coses que no poden ésser i d'altres que són impossibles. El que vós envieu és una d'aquestes.

Bou Gros. — Si no teniu cap més solució que la que ens expliqueu, us veiem molt malament.

Enric Vea. — Mirarem de complaure'us. Però no us podem assegurar el dia.

Lola M. — No pot anar ni amb rodes. Proveu una altra vegada. Qui sap...

Xato. — La xafarderia és molt caia. Si en sabeu més, envieu-les. El conté no encaixa dins la nostra publicació.

R. J. G. — No us sabrà pas greu que adobem un xic la vostra obra? Quan ho vegeu publicat ja comprendreu per què.

Vidal. — Anirà en lloc preferent. Si ara no esteu content, us portarem a veure Rahola.

Ignasi O. — Mirarem d'enginyonar-ho, però no us responem del resultat.

Dos de Mollerusa. — No ho creiem. Els de Mollerusa tenen sentit comú. I el que ens envieu no en té ni gota.

Amic. — Creieu-nos; deixeu-ho córrer, això de dibuixar. No hi fareu cap pesseta i us portarà molts disgustos.

Andalet de Reus. — No ens convé. Té molt poca oportunitat. Ja ho podíeu haver vist...

Noi de cal Sigonya. — Agafem el tema per tal de fer-ne un article.

Marian Torres. — El treball que dieu no ha arribat a les nostres mans. Deu ésser on suposeu.

Estavet. — Veureu: si esteu d'ullera, compreu-vos el «Dic» o el «Patufet». Nosaltres tenim altres maldecaps per a entretenir-nos amb els vostres contes.

Valencianet. — Pare la burra... Si publiquéssim el que ens envieu, el fiscal no s'hi veuria de content. I no volem donar-li aquesta alegria.

Antoni. — El ninot no val un rot de frare. Aprofitarem el peu, que té certa gràcia.

Ha sortit cap a Madrid el senyor Ulled.

Ha tornat a Barcelona el senyor Ulled.

Ha tornat a sortir cap a Madrid el senyor Ulled.

I així cada dia.

Hotel Meublé Montparnasse

Passeig Ferrer i Guàrdia, 8

Telèfon 10455

BARCELONA

El més discret i reservat que existeix
Habitacions amb tot el confort modern
Servei Restaurant — Ràdio a les habitacions — Cambres de bany — Obert dia i nit

EXEMPLARITATS

Una història que sembla una llegenda

Una vegada era... No vulgueu saber pas, iectors volguts, què era una vegada.

Un rector gras, gras, gras; panxut i rabassut, que, com Mefistòfeles, sabia riure per sota el nas sense ni contraure un mil·límetre el rostre barbut i socarrònic que en posseïa. Un poble esquifit i migrat, carregat de paciència, misèria i imposts.

Un altre ensotanat, més prim que el rector, però no menys sa que aquell. I una conversa que, més o menys textuat i verídica, sostenien els dos:

El rector. — Haureu d'activar la campanya per allà baix, sinó el diable s'emportarà l'obra que per la nostra causa hi hem efectuat!

L'altre. — Bé, bé! Cal fer-ho... I és clar que sí! Però amb quins mitjans? Tota aquella «turba» són insaciabls i una colla de pillets que si no veuen «blanca» no «afluixen». N'hi ha un tip, de tot allò!

El rector. — Però, i els guanys que al final es troben, no valen aquest tip d'ara?

L'altre. — Això sí... Però si no hi hagués això, creieu-me que ja hauria abandonat! Refum...!

Voleu més que fins per veure cinema gratis la quitxalla volen per endavant quelcom més?

El rector. — Ja, ja! Aviat deixarem d'ésser nosaltres els més murrís de la terra! Ja ja, Però tornem al que dèiem... Què «s necessita per a fer nostra aquella «faramalla»? Diners? Miau! Això, no! Que les nostres suors ens costa! Feu passos perquè ens «ajudin» els que en tenen... M'enteneu, eh?

... I una conversa que seguix en el mateix to en deixar-los d'escoltar «indiscretament».

Més tard, una societat que no «aguanta». Un Banc Hipotecari que vol subhastar el magnífic edifici de la societat. I un rector, el mateix d'abans, que de bones a primeres ofereix pel local 135.000 pessetes!

El rector. — Tot ho hem de fer pels guanys que ens reportarà després!

I això no és una llegenda! Això ha ocorregut, actualment, a Sant Adrià del Besòs!

I així s'escriu la Història sagrada...

Hotel Meublé

«La Casita de las Flores»

Summament confortable, amb calefacció, cambres de bany, telèfon privat, gran higiene i delicadesa. El més ideal de Barcelona.

Preus: 5, 7, 10, 12 i 15 pts.

C. de la França, 20

Travessia del carrer de Lleida :: Telèfon 34085

Hotel Meublé Verdura

BARBARA, 27 TEL. 11193

HOTEL MONT D'OR MEUBLE

Porta Santa Madrona, 8

(Davant Ràmbles) Tel. 13603

Gran comoditat, ascensor, ventiladors elèctrics, telèfon privat, bany, habitacions a 5 pts. Servei permanent

Formidable instal·lació musical a totes les cambres

LA CAMPANA DE GRACIA

Setmanari dels esquerristes catalans

Redacció i Administració: R. Universitat, 25, entl.-Tel.22122

PREUS DE SUBSCRIPCIO

Ciutat	1'80 pessetes trimestre
Península	2'10 » »
Estranger	3'75 » »

Manta vegada hem pogut observar la manca d'envergadura dels polítics espanyols, dels homes de govern espanyols. La manca d'envergadura i de solvència, de preparació i de cultura. Compareu els polítics espanyols amb els estrangers i, per molt arrelat que tingueu el sentit del patriotisme, haureu de declarar la inferioritat dels polítics espanyols. Churchill, Massaryck, Painlevé, Briand, Herriot, Lloyd George, Stressemann, Branting. Quin nom espanyol podeu oposar a aquests noms estrangers? Cap, sinó és el de Manuel Azaña, un home de sòlida cultura, de sòlida preparació, un intel·lectual, que ha sabut governar com no havien governat mai els professionals de la política: amb seny i amb dignitat. Però a Manuel Azaña, intel·ligent, han pogut vèncer-lo i arreconar-lo —esperem que transitòriament— els intel·ligents, els professionals de la política, els que en viuen, els que no són res més que polítics en el sentit pejoratiu del mot.

A les nacions europees, els polítics, els homes de govern, són Churchill, Litvinov, Massaryck, Painlevé, Briand, Herriot, Lloyd George, Stressemann, Branting.

Aquí són Santiago Alba, Romanones, García Prieto, Melquiades Alvarez, Lerroux, La Cierva: o sia totes les travetes, totes les habilitats tèrboles de la políticaelectorera; més «vivor» que intel·ligència —la famosa vivor espanyola que del famolenc de la novella picaresca entronca directament amb el fresco imbecil i analfabet que a Pescenari explota Muñoz Seca, per a regocijo dels altres frescos i analfabets de les butaques—, més mà esquerra que cultura.

García Prieto: Una nullitat completa, sense cap solvència, sense cap autoritat moral, sense cap personalitat. Ex-cadàver des del cop d'Estat de Primo de Rivera.

Melquiades Alvarez: Una mòmia i, naturalment, una actuació de mòmia. Però no una mòmia d'avui, que és vell i es dedica a fer la traveta en els banquets: una mòmia de sempre. Eloqüència espectacular, inflada i buida, sense cap idea, nodrida amb tots els tòpics i llocs comuns, amb un únic anheli, amb un únic ideal: governar, sigui com sigui i amb qui sigui. Creador del reformisme, política amfíbia i absolutament eivorca, que ha servit de trampolí a Melquiades Alvarez per a obtenir unes quantes actes de diputat. Cosa que palesa a bastament el baix nivell polític del poble espanyol.

El nom de La Cierva destaca en el guignol nacional sobre un fons de tràgica vermellor. La Cierva és el polític de la brutalitat, de la garrotada, de l'autoritat despòtica i arbitrària, de la repressió, de la imposició innoble. La Cierva, nat a Mula, és, políticament, una mula: una mula guita, que, des del Congrés o des del Palau de la Plaça d'Orient, acompanyat del difunt Maura o del no menys difunt Borbó —encara que ell no s'ho cregui i segueixi fent el viu per les platges mundanes i les grans estacions termals d'Europa— tira guitzes contra la nació. Una de les seves guitzes costa la vida a Ferrer i Guàrdia. Una altra donà al Marroc accents i aires de tragèdia.

La Cierva és el polític que no resol les coses amb estudi: les resol per bemois. És la política imbecil de la força bruta i de la real gana. És la política del caciquisme més odiós, més repugnant.

I arribem a Lerroux. To franc i descordat de farsa. Simulació, mistificació. Abans, volia aixecar el vel a les monges per a fer-les mares i era un menja capellans professional. Avui s'indigna perquè han estat retirades de les escoles les imatges de Crist clavat a la creu, vota setze milions de pessetes per als capellans —oblidant els obrers en atur forçats que materialment s'estan morint de fam— i pacta amb els enemics de la República per a apoderar-se del poder. Abans, imitant Proudhon —Lerroux, per no ésser, no és ni original—, proclamava que la propietat era un robatori. Avui, des de Montemayor o San Rafael, segurament que no ho proclamaria.

Cap cultura. Una immensa cursileria, una immensa vanitat. Una perillosa mania de fer frases. Una política tèrbola i tortuosa, de complicitats, d'embolica que fa fort, de claudicació, de mistificació.

Aquests són els polítics, els homes de govern a Espanya. I, deliberadament, deixem de banda els Samper, els Salazar Alonso, perquè no diguin que apretem massa. Pensar que Samper i Salazar Alonso poden ésser a Espanya homes de govern, dona idea del tristíssim nivell polític del país.

I deixem de banda, igualment, els genis de la dictadura, els Aunós, els Yanguas, els Calvo Sotelo, els Guadalhorce, perquè durant els seus set anys de poder Espanya feia l'efecte d'un país de tocats de l'ala, d'un país en el qual només hi havien lladres i simples.

Indubtablement, hi ha diferència entre aquests polítics nostres —nostres per força— i els d'altres nacions civilitzades. Cal pensar en quines haurien estat les activitats d'aquests polítics en nacions civilitzades. Segurament, amb tota seguretat, cap d'ells no tindria el relleu que aquí té. Segurament, amb tota seguretat, viurien una vida anònima i obscura, que és la que mereixen. I la que, en canvi, viuen a Espanya els homes que tenen una autèntica intel·ligència, una autèntica honradesa, una autèntica dignitat.

Les angúnies de la Lliga, o un Sant Isidre impertinent

Les nostres espantosos enquestes

Què es el que considereu de més urgent necessitat en aquests moments?

No ens negareu que la pregunta és interessant. Per tal de saber com ens la contesten, ens hem adreçat a les personalitats més d'upa que coneixem. Ací teniu les respostes. La que salga mal se cambia:

Eugení d'Ors. — Que es faci una mica més de cas de mi. Ara, amb aquesta Republicota, només em pren seriosament «El Debate»...

Joaniquet. — Hay que castellanizar Cataluña. Hay que someterla al glorioso pendón morado de Castilla. Lo digo yo que tengo un gran talento.»

Comte de Figols. — Rebaixar els jornals a les mines. Ah!, si pot tornar la monarquia, millor. Però la rebaixa abans que tot.

Pich i Pon. — Que l'homenatge a Lerroux no sigui un fracàs. Em fa una por, des que Pérez de Rozas m'ha assegurat l'èxit!

Tries de Bes. — Que es doni el Govern de Catalunya a la Lliga. Si no es fa així, els principis tradicionals del nostre poble són al pot. I nosaltres, també.

Alady. — Veureu: a un servidor, que no lo atabalen. Per vaya, si he de ficar cullerada, les diré que lo més urgent, ahora como ahora i por ahora, és que regrese Pita de Roma. Este gobierno necesita Pita.

Maynés. — Que a mi em facin quelcom. Ja n'estic avorrit, mentre en Vidal i en Tries s'axalen tan satisfets. Per alguna cosa sóc l'advocat d'en March.

Emiliano. — Nada de Estatutos. Eso de que Cataluña es una región rica es un infundito. Yo he vivido allí muchos años.»

Estelrich. — Abans que tot, valorar Mallorca. Aquelles cel·les. Aquelles costes. Aquelles panorames. Aquelles fàbriques que hi té en March...

Pociello etc. — Tornar a constituir el meu gloriós partit de centre. Ací a la Lliga no hi ha res a fer... Són uns tanoques.

Capdevila. — Que es declarin

els Coros de Clavé institució nacional i obligatori el Gloria a España. Ah, i si a mi em volen fer algo, no renyirem.

Costa i Deu. — Que els periodistes de la Generalitat em dediquin un homenatge.

Aurea de Sarrà. — A la meua tendra edat no està bé parlar de política. Quan seré més gran, ja opinaré.

Pic Salaric. — Jo crec... Em sembla a mi... La meua opinió... Es que... Bé, sí, «tuenon», però vaja... Ja m'heu entès, oi?

Pep Marqués. — El més urgent és que la Meller es retiri. Tota altra cosa és secundària.

Milà i Camps. — Que torni la dictadura. És l'única solució. Ah... I que s'acabi de pintar el Palau de la Diputació. En Vázquez i en Borrell ja estan a punt.

Sr. Sol. — Que Cambó no s'emboliqui més. Cada cop que opina, ho espatlla. I ves a mi qui em compensa les mesades perdudes!

Polo Otín. — Jo crec que una cartera per a mi no seria pas una cosa descabellada. Tinc talent... Sóc jove...

Bertran i Musitu. — Restablir el Sometent aquell... Allò era seguretat i no el que tenim ara.

Bertran i Güell. — De mo-

ment, que el papà em pagui els deutes del casino. I després, Viva España única e indivisible!

Cambó. — No ho dubteu: l'Esquerra té vida per pocs dies. El poble està al nostre costat. Però no sigueu tan rancis i doneu unes «pàpies» per a la multa de «La Veu». Estem fent el ridícul. Ah!... Jo no dono res perquè no es creguin que faig «paveria»...

L'agraïment d'un senglar

El ferotge Pérez Madrigal ens ha sortit amb uns elogis del senyor Lerroux i del Govern Samper que l'acrediten d'ésser persona agraïda. D'aquell senglar poca-solta que feia riure al Parlament de la República ja no queda res. Ara, amb tot el fervor d'un estómac atapeït vent l'incens del seu ministerialisme amb una afecció típicament radical...

Del seglar no en queda res. L'ha substituït el senyor que gaudeix dels millors momios de la República...

Hi ha moltes maneres de fer carrera.

Diu La Veu:

«La impressió que dona la policia am) arma llarga recorda els temps tristos de la dictadura del general Primo de Rivera.»

I recorda, també, aquell sometent d'en Cambó i d'en Bertran i Musitu, creat per tal de perseguir la classe treballadora...

—Vostè és radical? No ho puc creure.
—I per què?
—Com que encara és a Barcelona!

LES COSES QUE SABEM

Sabem...
 Que el senyor Pich i Pon està molt disgustat.
 Que li havien dit que a Catalunya encara hi havia radicals.
 Que ara, amb motiu de l'homenatge al caudillo, ha comprovat que no n'hi havia dues dotzenes...
 Que quan el que es necessita no hi és, s'inventa.
 Que la minoria de la Lliga tornarà al Parlament.
 Que els servirà d'excusa la Llei electoral.
 Que això es farà contra el parer d'en Cambó.
 Que és probable que un diputat forà faci publicar la seva disconformitat amb la retirada.
 Que la setmana entrant es reuniran els caps grossos de la Lliga.
 Que tancaràn totes les portes per tal que des de fora no es sentin els crits.
 Que certs banquers regionalistes estan enfadats.
 Que han perdut o deiat de guanyar un bon grapat de pesetes per seguir els consells de la Lliga.
 Que Solé de Sojo ja està cansat de la política.
 Que a La Veu hi haurà modificacions molt aviat.
 Que Brunet no agrada als que manen.
 Que Valls i Taberner recorda massa sovint quan Brunet escrivia epidèmies de Cambó a La Publí.
 Que, al Consistori, en Blanc vol edipsar en Sagarra, i hom creu que ho aconseguirà.
 Que Tries de Bes anà a Calaelia per tal de fer atmosfera.
 Que si es descuida, rep de valent.
 Que el senyor Jaume de Riba qualifica de apàstetes Cambó.
 Que hi ha testimonis.
 Que el Comitè de Defensa de la Propietat, de l'Institut de Sant Isidre, és el que fa la guita a la Lliga.
 Que acusen la Lliga d'haver-se aprofitat de la política agrària per a les seves finalitats.
 Que també acusen de no tenir la decisió necessària per a presentar el debat a les Corts...
 Que la Lliga ho va fer així perquè no li convenia definir la seva política.
 Que a la nova junta figuren elements com el senyor Tarragó, del Partido Agrario Catalán, o sia la colla d'en Martínez de Velasco.

—Ja saps que diuen que l'Emiliano formarà govern?
 —Naturalment. Cal rescatar la República.

INTENCIONS

Del patriotisme mal entès

A primera vista els catalans semblen posseir en un alt grau el sentiment del patriotisme. Tenim pertot la bandera barrada —ara amb un estel en un angle, de tant en tant blau— i la lluïm amb goig; aprofitem totes les ocasions per a entonar les notes greus, solemnes, d'Els Segadors; el nom de Catalunya —sobretot si és anunciat en mitjans amb verbola i brandada— ens emociona; sentim l'orgull dels nostres camps, de les nostres muntanyes, de la nostra mar, de la nostra Barcelona. Sentim l'orgull del nostre passat i del nostre present, l'orgull de la nostra nacionalitat.

No fem més, però, o bé fem ben poc, per la nostra cultura. I aquí hauria d'ésser l'orgull màxim dels catalans; el de la cultura. Els pobles són forts i dignes i lliures, més que per la seva extensió territorial, més que pels seus exèrcits, per la seva cultura. Recordeu Dinamarca.

Vull citar, únicament, dos exemples, que sempre, a casa nostra, tenen una terrible actualitat: el llibre i el teatre. A Catalunya, la Catalunya que ens varem d'estimar tant, hi ha grans poetes —Josep Maria López-Pico, Josep Carner...—, grans novel·listes —Puig i Ferrater, Bertrana...— que podrien fer, que farien sens dubte, un bon paper en les literatures d'altres terres.

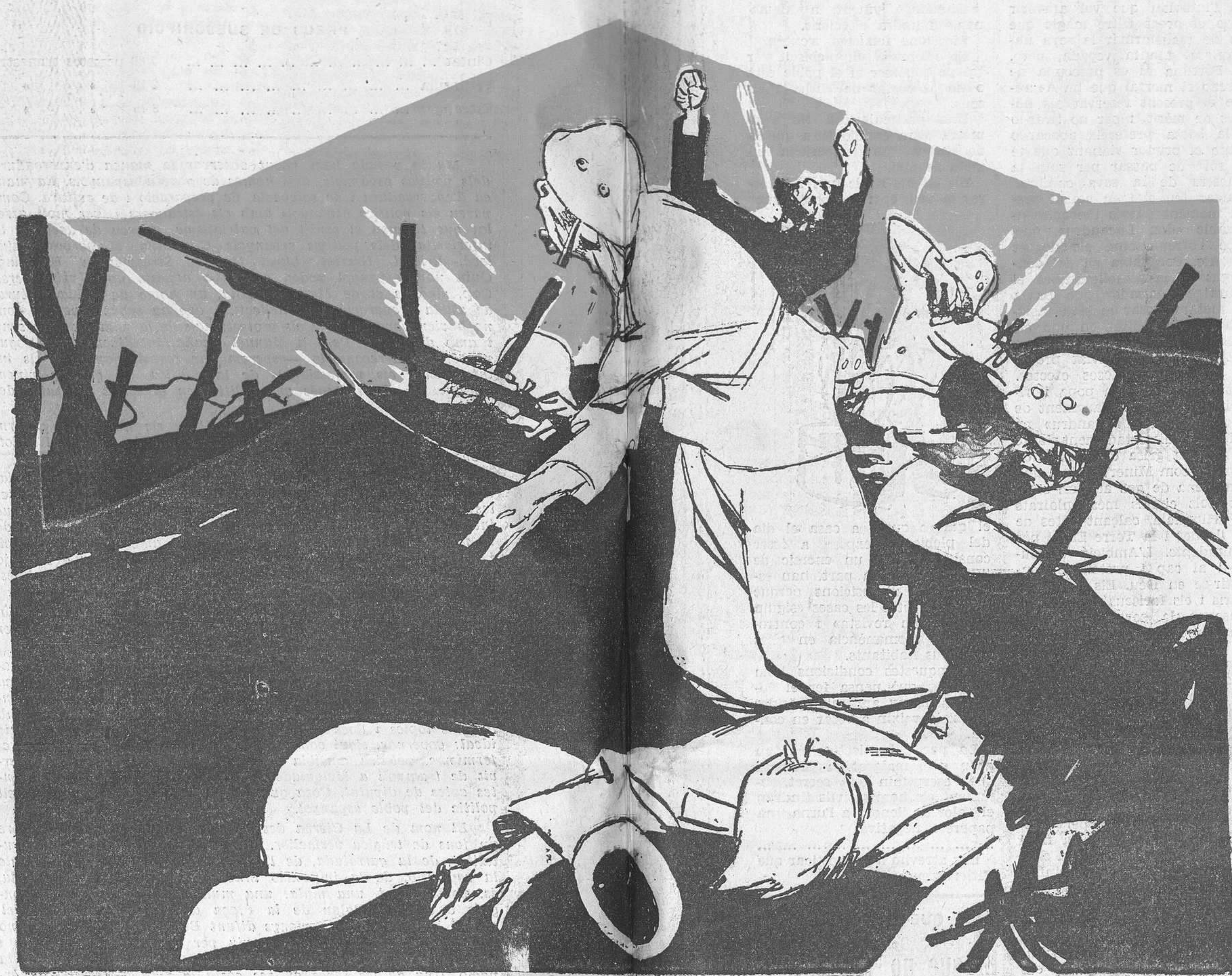
El que no ha, però, a pesar del nostre patriotisme, són lectors. Rarament s'esgoten edicions de dos mil exemplars. I dos mil exemplars són molt poca cosa, per als quatre milions de pobladors que té Catalunya. És que a Catalunya, tres milions nou-cents noranta-nou mil dels seus pobladors són analfabets? No ho podem creure, no ho volem creure. És que són pobres, tan pobres que no poden comprar un llibre? Tampoc no no.

Que també hi figura el senyor Albert de Despujol, monàrquic.

Que l'Esquerra, mantenint-se ferma i amb l'ajut del poble, farà ferir en Cambó.

I sabem encara moltes coses més que deixem per a un altre dia.

S'aixeca de nou el fantasma de la guerra

—I pensar que tot això no ha servit de res!

Plana de nou damunt el món l'espectre paorós de la guerra. La inquietud regna de nou entre les potències. El somni del desarmament, utopia que ens feia esperar cançons de pau universal, s'està fumant i an el seu lloc sura un pronòstic de tragèdia. Totes les nacions preveuen el perill i les fàbriques d'armes treballen de nit i de dia.

L'afany imperialista del Japó... La insolència nacionalista del feixisme italià... La gosadia provocativa de l'hitlerisme... La situació d'Àustria, barril de pólvora que amenaça fer saltar el món... El vesper balcànic... El perill polonès... La intensa i poc tranquil·litzadora preparació bèl·lica de Rússia... Tot fa pensar en una nova guerra que a cabi de capgirar la humanitat.

Hem vist aquests dies unes estadístiques macabres: «Si els lar a una marxa d'un batalló cada set minuts mig, la desfílada fúnebre duraria, sense parar un moment, vuitanta-un dies i vuitanta-nou nits».

Vegeu una altra estadística gràfica: «La guerra dels Set anys va ocasionar la mort de 551.000 homes. Les guerres de la Revolució motivaren la mort de 1.400.000 persones. Les guerres de Napoleó en causaren un milió 700.000. La de Crimea, 785 mil. La de la Independència americana, 700.000. Les guerres de la Russò-japonesa, 624.000. Les guerres balcàniques, 108.000. La guerra mundial: DEU MILIONS d'homes.

Anem recollint estadístiques. Durant la gran guerra, moriren 4 homes cada minut, 240 cada hora, 6.400 cada dia... Si els morts de la gran guerra fossin col·locats en taüts i aquests fossin aplats damunt l'Arc del Triomf, de París, la columna que formarien seria ficients per a fer avorir la guerra. El món s'hi decanta novament amb una espècie de goig sàdic. Tot el sacrifici d'una generació, sacrificada als déus de la cobdícia, no haurà servit de res.

I avui podem veure com els grans polítics de França, Alemanya, Japó, Anglaterra, Itàlia, parlen de la propra guerra com d'un fet fatal i irremediable...

El poble, mentrestant, es manifesta contra la lluita fratricida. També s'hi manifestava abans del 1914. Esperem, ara, que la protesta tingui eficàcia definitiva si el món vol salvar-se.

La Lliga s'ha posat decididament contra Catalunya. Plena de despils pels seus vergonyosos fracassos, no repara en mitjans briques és, per a ella, l'arma de en càstig per no haver volgut escoltar les seves veus hipòrites. Ara la Lliga no s'està ni s'amaga d'afavorir l'exportació de les nostres indústries fora de Catalunya. Tots els procediments són bons per a la Lliga, fins els més baixos i repugnants. Una nova traïció es perfila. La tolerarà el poble?

—Jo recoloraré el món sobre una base sòlida!

—Ja em tenen aquí, senyors!

La plutocràcia, orient-se insensatament invencible, apeña a tots els procediments per tal d'aixafar els justos moviments obreristes. El tancament de fàbriques per tal de fer més Catalunya, major eficàcia, ja que porta a les llars obreres, amb la fam, la claudicació, però aquesta arma, un dia o altre, ha de girar-se contra el que l'esgrimim. La necessitat de l'amo no és avui una cosa dogmàtica.

La guerra marítima motivà 86.000 morts. Més de la meitat d'aquestes pertanyien a la marina britànica: 2.468 oficials i 30.895 mariners de la marina de guerra i 14.661 oficials i mariners de la marina mercant... Prou estadístiques. Tots aquests horrors no han estat su-

Mitja figa, mig raïm

UN QUE SAP DE QUE VA

Durant la passada —potser no tan passada— guerra mundial, va popularitzar-se força el mot «Fokker». Només de sentir-lo ens imaginàvem una esquadreta de bombarders llançant bombes civilitzadores d'aquelles que occoeixen i fan a miques les dones i les criatures indefenses que dormen tranquil·lament a casa seva.

El que no sap tothom encara és que Fokker viu i fabrica avions, a Holanda, a la disposició de qui vulgui comprar-ne. I aquest senyor, que hi entén un tros, ha declarat suara que no es coneix cap mitjà de protegir les poblacions civils contra els atacs aeris. I ha dit més:

«La pròxima guerra es declararà amb un raid d'avions. Si Anglaterra hi pren part, la primera manifestació hostil de l'enemic fóra destruir mig Londres en un tres i no res...»

Que bonic!... Llàstima que Holanda produeixi altra cosa que formatges!...

DE LES CULPES DELS PARES...

...els fills en van geperuts. Això i no res més significa la mort inopinada del pobre noi petit de l'ex-rei d'Espanya, tatar d'hemofília, com aquell tza-revitz executat, sense tenir-hi cap culpa, en la tràgica casa Ipatiev.

Don Gonzalo duia dins la terrible malura, com la duen els seus germans, i com la transmetran als seus fills, si mai en tenen, les seves germanes. Malura terrible, que no perdona i mossega quan hom menys s'ho creu.

L'home o dona, per més reis que siguin, que sabent-se contaminats d'aquest flagell no s'estan de posar infeliços al món, mereixen l'execució de tota persona honrada. I una parella com l'ex-regnant a Espanya, que engendra fills a l'engros, conscient del crim que cometran, volem que planyi els fills dels altres!...

No és plorant històricament al costat del pobre noi hemofílic que haurien degut de pal·lesar llurs sentiments el mar i la seva dona. La seva obligació era no obligar-lo a néixer.

DE GUSTOS I DE COLORS...

A París, un cert R. L. va voler pal·lesar la seva disconformitat amb el correntiu nord-americà que tendeix a agredir els negres. Ell, per contra, va anar a un cafè de Montparnasse i allí entaulà amistat amb un dansari negre, antiga estrella de l'establiment. Tan ràpida fou la compenetració que després de passar la vetlla com Castor i Polux, decidiren, per tal d'estalviar despeses, compartir una cambra de meublé...

I allí, el negre, malagraït, en lloc de correspondre la tendra i efusiva amistat del blanc, va apallissar-lo i encara li va robar dos mil francs que no havia tingut temps de despendre.

No cal dir que R. L. va denunciar la malifeta. I ara, quan sent a dir que als Estats Units llinxen negres, ho troba d'allò és bé...

TOT S'ENCOMANA

La tètrega passa de remilitarització que a tot arreu del planeta fa estralls en aquests últims temps, acaba de contaminar una de les nacions modèl·liques —potser l'única sense tares— que la gran guerra ens va deixar. Parlem de Txecoslovàquia.

De moment, la cosa no és

La mala fe i la poca memòria

La intervenció del senyor Espanya en la marxa, anormal des de fa una temporada, del Caceri, decretada pel Govern de Catalunya, amb l'elogiable propòsit de permetre que es reunís sense perturbacions la junta general i que els socis pogués expressar la seva sobirana voluntat, ha estat qualificada per la gent de la Lliga i pel seu divertit òrgan de la premsa de mesura dictatorial.

Ment la Lliga en dir això i ment el seu diari en escampar-ho, Saben a bastament que el senyor Espanya no s'ha de ficar per a res en els afers interns de l'entitat. Saben que tan bon punt sigui votada la nova junta i quedi normalitzada la marxa de la simpàtica entitat, el senyor Espanya donarà per acabada la seva missió. Ho saben a bastament, però menten sense escrúpols per tal d'aconcentrar la poca parròquia que els queda.

No sabem que «La Veu» i la Lliga haguessin protestat quan el Sindicat Lliure —cam de la seva carn— s'apoderà violentament del Centre.

Allò... era una altra cosa.

GUARDEU-LA

Una "tontería" ministerial

Si feu col·lecció de «tonterias» guardeu aquesta: «Las nuevas pesetas han sido muy bien acogidas por el público».

Això ho ha dit, només, un ministre del Govern Samper.

I es deu haver quedat tan descansat, el bon senyor.

Ara que podria afegir que les pesetes velles no eren rebutxades per ningú...

turalment, va desmentir l'especie circulaada. El repòrter, indignat, va dir-li: «Volen, mestre, que escrigui un article violent contra l'autor de l'ensarronada?»

«Oh, no —féu Mark Twain —. Limiteu-vos a dir-li que ha exagerat una mica mica...»

SCARAMOUCHE

—M'he comprat un motor que fa mil revolucions per minut...
 —Calla, imprudent, que si et senten!

LLUIS CAPDEVILA
 Torre de Barà. Agost.

LES FESTES MAJORS

Fins en això els temps evolucionen

Abans la Festa Major d'un poble o barriada constituïa un esdeveniment. Era una festa típica i, fins a cert punt, artística.

De bon matí, les campanes de les esglésies tritllejaven folles avinentant la magnificència de la diada. Hom no era creient, no anava a ofici i, no obstant, oint-les, se li obrien les portes del cor de bat a bat per a donar pas als records que foren i a les il·lusions que es repetien. Els carrers esdevien riuades d'alegria. Gegants i nans, bo i saltant, constituïen el goig de la mainada que els seguia amb gran cridòria. Els pares ho miraven somrient. Les mares treien el nas només, ja que els preparatius del dinar els abassagava el temps. Sortija, balcons i portalades endomassats, cadeneta, el «pasacalle» castís acompanyant les autoritats fins a la casa de la vila; rialles, joventut, gatzara... Tot s'emplenava d'una sana alegria i fins el mateix ambient s'embriagava d'aquella expansió inusitada i eixordadora. L'aire era talment una carícia.

A totes les llars acudien els convidats i, en ésser hora, la cassola d'arròs agermanava les persones que sabien ben gaudir la vida a despit de la rutina amb què cada any tots s'aplegaven. Es dinava bé, amb excés. No hi havia xampany; això quedava per a les classes benestants; però el vinet del Priorat no feia pas cap paper ridícul ni molt menys, puix que a força d'alçar el típic porró de pagès, blau, inflat, esdevenia la xerrameca inopinada, el cant improvisat, el vers que no es recorda, el xisto innocentó, el comentari a qualsevol cosa. La discussió es feia general i amb prou feines si la gent donava a entendre's. El gat i el gos, també amics, movent satisfets i xirois la cua, compartien en un mateix plat l'exagerat sobrant de la dinada extraordinària.

I la tarda era arribada. I amb ella s'obrien els envelats. I s'oïa la xaranga estrident que cargolava un vals d'aquells que feia giravoltar les parelles en un estat de follia tot perdent de vista el món...

Després seguia el ball del ram, en el qual una parella dansava la preada toia enmig de la cobejança i admiració de tot el poble que, mesclant categories, s'havien reunit allí no per a retre tribut a Terpsicore, sinó perquè així ho exigia la diada.

Els balls eren folls; però ho eren sense malícia. Refilava el cornetí i la gent es lliurava fos com fos; casades amb solters i viceversa; dones amb dones si mancaven joves per a casar. La qüestió era rodar fins a rendir-se... I quan no podien més; quan la suor regalimava rostre i solapa avall que no hi havia manera d'estrancar-la, plegaven tots mentre la xaranga els acomiadava al compàs del «pasacalle» aquell del matí amb el qual fou acompanyat el «muy ilustre Ayuntamiento de la villa».

Una mica de sopar, canvi de la indumentària i al teatre, que hi havia gran funció a càrrec d'una excel·lent companyia de ciutat que venia a representar l'opereta que més èxit assolí durant la temporada. Al teatre, cada any, hi anaven desfilant tots els «Condes» i totes les «Princesas» hagudes i per haver, amb els seus vestits llampanants i al dolç ritme d'un val-

set vienès que entendria cors i desvetllava no pocs sentiments.

Això, succintament exposat, venia a constituir la festa major d'un poble qualsevol. D'aquells tres dies d'enrenou en sortien moltes i molt profitoses coses.

Res no es feia en va. De la dinada familiar en venien els preparatius i entretocs d'una possible herència en mancar el bon padri, qui, joïós, oïa el rutinari verset de la menuda; la col·locació del noi a ciutat; la compra d'unes terres... I d'aquell refilament del cornetí en solia néixer, després, el xiuxiuejar d'una parelleta que, totes les nits, es deia coses a l'empar del clar de lluna tolerant i confiant ensems amb la discreció de l'estelada que, com plaent, n'era digne testimoni. La parelleta, al següent any, ja assistia en tal dia com avui al ball de casats que tenia efecte al Casino.

... ..

Ara han canviat molt les coses. De bon matí unes formidables detonacions posen de manifest fins on arriba el civisme d'un poble que es complau a obrir el foc d'aquella lluita gran amb pretensions de festa grossa. Les autoritats són acompanyades a la casa de la vila al so d'un xarleston o d'una altra tonada en boga. De carrers guarnits n'hi ha ben pocs i els que ho són millor els aniria no estar-ho. Envelats transparents, de paper. Joventut amb mànegues de camisa, el coll desfet i un xisto grosser als llavis. Joves que per no pagar el ram són amatents a fer-se fonedissos tan bon punt s'inicia la subhasta de la toia. Noies que us mostren pit i braç i desvetllen totes les luxúries. Partits de futbol que acabem a cops de puny per tal d'acreditar que són partits amistosos. Jovent que balla grotescament fent una sèrie de contorsions que res no tenen a veure amb el bon gust ni l'estètica. De teatre n'hi ha ben poc. I si n'hi ha, deixant de banda honoroses excepcions, es un teatre infecte i pervertit, al qual només poden anar aquells que confonen l'art amb la pro-

... ..

—El senyor que espera que el oridin...

Llegiu cada dia LA HUMANITAT

cacitat. I altra vegada els balls. I més balls. Unió de parelles que dansen displicents. Ones, foxs, xarlestons i tota l'exportació de noms exòtics i estranys que fàcilment molts han après de dir de memòria. Mares que contempnen embadalides el ball mentre llurs marits són al bar —ara la taverna ja és un bar— a fer la bescambrilla...

Tot ha canviat. Res no és com abans. Només el dinar familiar és suculent, per bé que el vinet del Priorat és substituït per unes ampolles de xampany (?) de molta apariència i molt bon cop que no valen més de 3'50 pessetes; molt d'enrenou en destapar i molta d'escuma que es desprèn, rient, com celebrant la vanitat de certa mena de persones.

El padri ja no sent el vers mal recordat després de l'apat. Ara és espectador d'un xarleston improvisat que la més menuda de les nenes balla amb la inconsciència pròpia dels pocs anys i tot fent uns gestos laczius que executada amb la unànime aprovació dels que amb rialles i aplaudiments celebren els passos primers de la seva intuïció i de la seva picardia...

No és el món el que ha evolucionat. Han evolucionat els costums i els homes.

Endavant!...

AGUSTI COLLADO

—Però, per què heu fet posar aquesta làpida tan pesant a la tomba de la vostra muller?
—Es que no sabeu la força que tenia!

Un parenostre per als que van errats

(Del sublim al ridícul va un pas. Enric Heine)

No sempre és l'home qui conquereix la Fama, ans la Fortuna, aquesta voluble i atzarosa alcavota, és, justament, qui cerca l'individu que vol afavorir amb el preat filtre màgic que ha de transformar la seva naturalesa. Manta vegada, però, la Fortuna ni es preocupa de cercar el mortal que ha de rebre el present reservat als homes de mèrit, i per no tirar-lo a la bassa, prefereix abocar-lo sobre el primer vianant que té la sort de passar per sota la finestra de la seva cambra. L'atzar féu que en aquell precís moment passés l'incommensurable «don Lacandru», que rebé l'ofrena amb els deguts dictèris. Poc sabia ell del contingut de la gibrelleta. Era el beuratge encisador que havia de metamorfosar la seva insignificant humanitat en una espècie de Jahvé terrible i tinant.

El filtre màgic aviat produí els seus meravellosos efectes. Tot anava vent en popa i s'inicià l'inflament. L'augment de volum de «don Lacandru» no s'efectuà, dissortadament, amb la matèria grisa del cervell de Júpiter, com Minerva, sinó amb una mena de gas aurífer, emanat pels cimals més enlairats de l'Himalaia, calçant botes de set llegües i la Torre Eiffel per escuradents. L'Ambició va pujar-li al cap i pretengué convertir-se en Déu. Els levites agraris i els fariseus cedistes encensaven la seva efígie amb lloances excessives que l'acabaren d'atabalar. Aturdit per l'adulació, executà tota mena d'atzagaïades repartint «momas» a tot un regitzell de «pniaguidos» que no tenen altre mèrit que el de saber doblegar l'espinada davant la seva voluminosa baluerna. Tant s'inflà d'eufòria que en arribar a l'estratosfera no pogué resistir el vertigen. El cap li voltava. Esmerça forces de flaqueza per a seguir ascendint, però, a la fi, li agafà un mareig que li féu canviar la pesseta. I el desinflament esdevingué de faisó tan ràpida que es precipità, d'acord amb la llei de Newton, cada vegada més de pressa.

El daltabaix ha estat tan impetuós que suara resta de cos present. El seu «caudillaje» comença a descompondre's; i com aquell cadàver del rei anomenat Felip II, que morí menjat pel pus del seus pecats, així mateix «don Lacandru» mor ros segat per les úlceres cavernícoles que desintegren gradualment els seus teixits. La Història no deixarà de tractar-lo com es mereix, això és: una larva que somnià ésser déu quan en realitat no fou res més que un corc. Demanem un parenostre per a aquell que, després d'haver escalat els llocs més enlairats, es precipità, com Nabucodonosor, des de les altures del tron al fang d'una claveguera infecta.

R. ROSSELLO

Labandera.. de Sevilla

Els ministerials monàrquics estan un xic escamats davant l'actitud de l'alcalde de Sevilla, senyor Labandera, el qual, empiat davant l'abandó en què el Govern el deixa, planta cara al ministre i amenaça amb posar botiga pel seu compte.

«A veure si ens sortirà un Companys a Sevilla...», diu, amargament, «La Nació».

Nosaltres no desitgem altra ventura a la terra sevillana que els sortís un Companys.

Aleshores Labandera seria una bandera de debò.

UNA VERGONYA

Diumenge, a Alemany, hi haurà "eleccions"

Diumenge vinent, a Alemanya, hi haurà eleccions.

Eleccions feixistes, s'entén. Es celebrarà un plebiscit per tal de conèixer si el poble està o no al costat de Hitler i els seus.

Una particularitat. No s'admetrà altra candidatura que la de Hitler. La democràcia feixista és així.

Els agents nazis han fet córrer la veu, entre el poble, que

el qual es quedí a casa el dia del plebiscit s'exposava a ésser considerat com un enemic de l'Estat. Per altra part, han estat preses disposicions perquè el dia 19 totes les cases «siguin passades en revista» i controlada la permanència en elles dels seus habitants.

En aquestes condicions hom pregunta què pensa fer el govern alemany amb els suïcides que s'atreveixin a votar en contra.

La por dels electors és tan gran que, malgrat la promesa que l'escrutini serà secret, lamentant els herois civils tindran el valor de llençar a l'urna una papereta negativa.

... ..
Ens atrevim a pronosticar que Hitler treurà majoria.

QUE HI FAREM!

El que no pot entendre Pérez Madrigal

Escriu el pallaso Pérez Madrigal, a... «Informaciones» (no podia fallar. A «informaciones» havia d'ésser):

«La Constitución es un vestido que le hacemos a España a la medida de Cataluña. I claro. Le está bien a Cataluña i a todas las formas regionales de su tamaño: Vasconia, Galicia y lo que venga. España, para poder ceñirse esta Constitución, tiene que quitarse unos pedazos...»

Aquesta vegada té raó Pérez Madrigal. Ara, el que no pot capir el minyó dels momios és que Catalunya, Galícia, Bascònia «y lo que venga» valen més que les terres sense esperit i sense alè que es conformen amb vestimentes de l'any de la Maria Castanya.

Això és endebades que ens esforcem a fer-los-ho entendre.

No ho entendran mai els Pérez Madrigal.

Novament ha estat intentat ofegar amb la força la veu i el desig d'un poble. Novament l'experiència ha fracassat. Per damunt de la imposició sempre sura l'ideal. I això no ho poden entendre, moltes vegades, els que manen. Majorment quan manen sense que el poble els ajudi.

COMPANYERISME

Manuel Brunet- Josep Pla

El lleficós Manuel Brunet ha parlat del llibre del seu company Josep Pla «Viatge per Catalunya», en els termes següents, paraula més paraula menys:

«Es un llibre que, en lloc d'exhibir-se a les llibreries, hauria d'estar exposat als aparadors de les pasteleries.»

Suposem que l'originalitat de l'elogi no haurà fet gens de gràcia al cronista polític de «La Veu».

L'autor del «Meravellos des-embarcament etc.» no pot pair això que Josep Pla sigui un minyó simpàtic fins enmig de la seva dallonessa.

I deixa anar un raig de coses amb aquell dissimul.

DIU «EL DEBATE»

Una escudella indigesta

Els «El Debate» no poden amagar el seu imperialisme cavernícola, que els traspua malgrat els esforços que fan per tal d'evitar-ho.

L'altre dia publicaven una caricatura, poca-solta com totes les que publica, en la qual el senyor Samper, després de menjar un plat en una ben proveïda taula —és un símbol?— deia:

«El bacallà a la biscaïna m'ha p'vat força. Ara anem per l'escudella...»

La intenció és clara. El simul culinari vol dir que cal enviar guàrdia civil, guàrdia d'assalt, exèrcit, si convé, per tal d'evitar que Catalunya faci prosperar la justícia...

Ens temem que aquesta escudella se li indigestarà a «El Debate»...

FA BE

Mussolini compra un lloc al Paradís

En una setmana, Mussolini ha fet donacions a l'Església per valor de 60.000 lires.

Sembla que vulgui preparar-se un bon lloc al Paradís.

Als nostres catòlics això els farà caure la bava de goig.

I serà un motiu més per a lloar el feixisme.

La qüestió es gastar diners

El ministre de la Guerra del Govern Samper ha tingut una pensada genial.

«Com ho faré perquè es parli de mi? —es deuria preguntar en veure els èxits esclatants de Pita Romero, Salazar Alonso i Samper.»

I tingué la pensada de fer una mobilització.

Això d'una mobilització és una cosa molt seriosa. Milers d'homes aniran i vindran, pagant l'Estat, d'una banda a l'altra de la península. D'utilitat, aquestes anades i vingudes en tindran molt poca, però en canvi es gastaran uns quants milions i una cosa bé val l'altra.

Hi ha qui veu en aquest genial projecte del senyor Hidalgo una intenció amagada. «Ja veureu com això porta cua...», diuen els maliciosos...

Nosaltres, que coneixem com les gasta el Govern Samper, no som tan mal pensats.

Una pensada genial i res més.

— Per què deu tenir aquesta tirria a la Llei de Contractes de Creu de l'Anguera de Sojo?

— Deu ésser perquè hom no imposa als rabassaires l'obligació d'anar a missa.

PROPAGANDA

Des de Mèxic ens donen una lliçó...

La Confederació Regional d'Obrers i Camperols del Districte Federal de Mèxic s'ha adreçat a l'empresari del Teatre Virginia Fàbregues, d'aquella capital, protestant que s'hi representi l'obra «Por tierra de hidalgos», de Linares Rivas, perquè constitueix una sèrie d'insults als camperols catalans i una glorificació de la monarquia.

Davant d'aquesta protesta, l'obra ha estat retirada dels cartells.

Recordem que quan va estrenar-se al nostre Teatre Barcelona, nosaltres i altres diaris esqueiem protestarem que es pogués fer des de l'escena, per un autor monàrquic, una tan intensa campanya antidemocràtica, però ningú no en féu cas. L'obra es seguí representant amb l'aplaudiment de tota la infecta «gente bien» que patim a Barcelona.

Ara ens ve la lliçó de Mèxic.

Almenys fos aprofitada.

UN GRAN CONCURS

Els premis valen la pena

El Dr. Goebbels ha declarat recentment que d'ara endavant el to de la premsa alemanya serà més lliure. La crítica «constructiva» del règim hitlerrià serà d'ara endavant ben a collida.

Així, un hebdomadari berlinès prepara, segons es diu, un gran concurs. Els seus lectors hauran de respondre a la pregunta següent:

«Què heu de reprotxar al Govern del Reich?»

I la llista de les recompenses és anunciada com segueix:

Primer premi: Deu anys de treballs forçats.

Segon premi: Cinc anys de presó.

Tercer premi: Tres anys de concentració.

El dia 23 es farà, a Madrid, un «homenaje nacional a Lerroux». No hi mancarà res. Mitjant a la plaça de Braus —aquella plaça de braus de Madrid!— desfilada de banderes i d'alcaldes i festa al «Círculo de Bellas Artes», l'Illdriguera monàrquica...

Sortosament, encara que no vulguin, Catalunya en quedarà al marge.

Els diaris no poden entrar a les casernes

El ministre de la Guerra ha manat que a les casernes no entri cap diari.

La premsa, la de dreta, naturalment, fins ara ha trobat bé aquesta mesura.

Ha oblidat allò de la missió cultural dels diaris, tan emprat quan s'ha tractat d'obtenir beneficis.

La premsa de dreta ha callat. Però es dona el cas, segons denuncia la premsa d'esquerra de Madrid, que en certes casernes segueixen entrant-hi els diaris monàrquics i els catòlics i que els únics que veuen la seva entrada prohibida en aquells edificis són els diaris republicans.

No podia passar altrament. Que hagués ocorregut el contrari ens hauria sorprès molt.

Fins de casa el treuen

En una església alemanya, el sacerdot, nazi de cap a peus, s'adreça als seus feligresos:

— Si algú de vosaltres és casat amb jueu a jueva, encara que estigui dintre la nostra religió, que se'n vagin, car no és digne de resar entre nosaltres!

Unes quantes persones s'aixequen i se'n van.

— Si algú de vosaltres és amic o té tractes amb jueus, que també se'n vagi. Aquí no es pot estar de cap manera!

La sala va quedant buida.

— Si algú de vosaltres —continua el sacerdot, escalfant-se per moments— és descendent de jueu; o té o ha tingut algun jueu dintre la família. Fora d'aquí! La seva presència ens deshonora.

Llavors el Crist, carregant-se de paciència, es desclava de la creu, baixa de l'altar i anant cap a la porta, exclama:

— Fins de dintre de casa em treuen fora!

LA TRISTA VELLESA DEL «BRUSI»

I no es recorden de «El Correo»

Copiem d'un rotatiu madrileny:

«De los catorce o quince periódicos que se publican en Barcelona sólo uno es francamente españolista, monárquico y unitarista. Los demás son catalanistas, republicanos autonomistas, o «soidisant» independentes. Mejor diríamos claudicantes, pues saben adaptarse a todos los regimenes sin comprometerse demasiado.»

Aquest diari ideal és «Diario de Barcelona», el degà, digne d'una més respectable velleza. I ara preguntem nosaltres: De què li serveix a «El Correo Catalán» fer de centralista, espanyolista i anticatalà?

Pel que es veu, a la «meseta» ni el coneixen.

Es allò: quan un home està de pega!

Catalunya està al costat de Bascònia, com Bascònia va estar al costat de Catalunya. El nostre poble alena amb la seva simpatia i el seu ajut l'esforç d'aquella terra que vol ésser lliure.

Generositat

— Jo vull ésser generós amb tu. Set dies —digué un famós jutge a l'acusat.

— Però, senyor jutge, si m'he de casar d'aquí una setmana —es planyí l'acusat.

— Ah! Aleshores, jo vull ésser molt més generós —replicà el jutge—. Un mes!

BURROSI

Les coses de «La Nación»

Els de «La Nación» són més divertits que una revetlla de barri. Vegeu el que, amb tota seriositat, publicaren dies passats:

«El Gobierno impuso su autoridad en San Sebastián, Lejano, Chavaleta, Mundaca, Aca-baca, Esparraga, Chinorri, Izquierdoa...»

Bueno; ahora hay que hacer lo mismo en San Feliu de Palau, San Guixau de Frijol y Grandullers de Palafrull.»

Després d'això, cal dir-los alguna cosa que porti cua.

Com burros, per exemple.

ENTRETENIMENT D'ESTIU

La història d'un elefant...

L'estiu comporta trucs diversos periodístics per a omplir l'espai que deixa lliure l'actualitat política. Abunden les notícies fantàstiques, referents a animals. «El Mercantil», de València, publicava un article sobre «Un elefante citado ante un Tribunal, con riesgo de su crezca, muere de impresión ante los jueces.»

La història, després d'aquest títol tan bo, perd interès. Però, tanmateix, perquè judiqueu plenament, us en donarem un petit fragment:

«Deseoso de inquirir los motivos de la irritabilidad del animal, que antes era de muy buen carácter, los jueces ordenaron la comparecencia personal del elefante...»

Ja està bé, veritat?

A TURQUIA

Els eunucs i l'impost de solteria

Fou enderrocat l'harem imperial de Turquia i els pobres eunucs varen quedar-se sense feina.

I segueixen sense feina, ja que les seves aptituds no són gens adaptades a la vida moderna.

Ara als pobres eunucs se'ls presenta un cas força curiós. Mustafà Kemal, imitador de Mussolini, ha creat un impost força crescut sobre els solters.

— Nosaltres som solters contra la nostra voluntat, diuen, i no hem de pagar.

— Com que no heu de pagar? — responen els recaptadors—. Això ja ho veurem...

— No hem de pagar.

— Sou dones?

— No.

— Sou homes?

— Sí.

— Casats.

— No.

— Doncs així sou solters i heu de pagar...

I els pobres eunucs es veuen obligats a pagar les culpes d'altri.

Llegiu cada dia

LA HUMANITAT

Terrorista és aquell que posa bombes.

Però encara ho és més aquell que tanca fàbriques.

El primer corre un perill i s'exposa a perdre la llibertat o la vida.

El segon celebra la facècia de vent xampany...

S'ha d'acabar amb el terrorisme.

Seguí com sigui.

— Una de les coses que no podrà fer el Govern és tornar a obrir les escoles religioses...

— Ai, ai... Per què?

— Perquè no han estat mai tancades

REPICS

La Veu, al cap de vuit dies de subscripció popular, no ha pogut arregar més enllà d'unes tres mil «pàgies».

En Duran i Ventosa no se'n sap avenir.

I creu, sincerament, que això es deu a maniobres de l'Esquerra.

Aquell dibuixant tan amic de la gent de la dictadura que es diu Llorenç Brunet, ha lliurat quinze pessetes per a la subscripció d'A B C. Si, com a agraïment, Luca de Tena li deixa publicar algun ninot, no seran perdudes del tot... Perquè el que és aquí... En té per estona.

Honorio Maura, inconscientment, ja un gran elogi de Sanjurjo...

I diu que «expuso su vida por la buena causa».

El que no diu és que la vida la hi va salvar Azaña...

Lleialtat abans que tot.

El senyor Santiago de Riba i de España ha estat tret de la presidència de l'Institut.

Ara diu que els pagesos rics són una colla de desagradats.

Ni les traïcions no agraeixen.

Aquell títol estúpid que va publicar La Vanguardia li està donant molts disgustos.

«El asesinato de Juan Minuella, en la impunidad...»

Ves per on, moltes vegades, n'hi ha prou amb una raïlla per a ensenyar l'orella.

Una frase de Maura (Miquel):

«Perquè governessin els lerrouxistes no valia la pena de canviar de règim...»

Aquest cop estem d'acord.

La Nació ha engegat un govern, fill de la seva volcànica imaginació.

Posa a la presidència Melquíades Alvarez i dona la cartera de Finances a Ventosa.

Quina afecció a desenterrar cadàvers que tenen, els de La Nació.

—No puc pagar-vos el lloguer. M'han tancat la fàbrica on treballa.
—Ah! Doncs jo, com que he tancat la fàbrica, no puc esperar. Cal que pagueu.

El caricaturista de La Veu moltes vegades tira pedretes a la teulada de la Lliga...

«—Què has tret la rifa —pregunta un senyor a un altre que va molt mudat...»

—Sóc cunyat d'un conseller...»

El caricaturista de La Veu no recorda que el germà d'en May-

nés té un bon càrrec a l'Ajuntament, «procedent de l'Exposició»...

Que el germà d'en Sagarra té també un bon càrrec...

I ara la germana d'en Pelliscena ha aconseguit un bon «empleu»...

Ai, senyor!
Que no ho heu vist?

Manuel Brunet es fica amb Josep Carner...

Aquest home es creu que té talla per a alternar.

O pateix deliri de grandeses.

Quin tip de riure!

La Veu segueix parlant de la dictadura de l'Esquerra.

La pobra gent no veu que ja el ridícul.

Ja ho diuen, ja, que Déu cega els que vol perdre.

El Correo Catalán es fica —o pensa fer-ho— amb «La Humanitat» i la compara a «la tabernaria «Campana».

Aquestes paraules, en boca de El Correo, no ens molesten gens ni gota.

Ara, si ens ho digués algun diari seriós... Ja seria una altra cosa.

El Correo Catalán recorda que els pares de Sanjurjo e. en carlins. I reproduïx l'escena en què «el il·lustre general se emocionó al ver a su hijo Pepito vistiendo el uniforme de requeté».

Ha ingressat al partit radical el monàrquic Burgos Mazo, conegut cacic.

Felicitem els vells radicals catalans per tan valuosa adquisició.

Segueix la campanya derrotista de La Veu.

Segueix el diari de la Lliga «jaleant» els atemptats i els atencaments...

Segueix silenciant que també a Madrid passen aquestes coses. Segueix rebent baixes a dotzenes.

Observem que els de subscripció de La Veu figuren tots els empleats i dependents de la Lliga i de les seves entitats adherides.

No ho diem amb cap mala intenció.

Ja no es parla del rei Boris. I és llàstima.

Feia el ximple com un rei de debò.

El governador de Bilbao s'ha lluitat davant el Govern.

L'alcalde de Bilbao s'ha lluitat davant el poble.

L'elecció no és pas dubtosa.

No ha estat permès, a Bilbao, l'acte de descobrir la làpida que donarà el nom de Francesc Macià a un carrer d'aquella ciutat.

No hi fa res. Al cor del poble la làpida ha estat ja descoberta.

De la subscripció d'A B C: «Una criada gallega y monàrquica: 1 peseta.»

Els de La Veu no s'hi veuen d'enveja. Ells no en tenen de «craspes» addictes...

Malgrat tota aquella campanya...

A Lerroux li volen adorar un pòc dels últims años de su vida.»

Recomanem que no deixin que l'Emiliano s'hi apropi.

El senyor Vidal i Guardiola no vol parlar del suro.

Fa bé. Hi ha ocasions en què ni el suro no pot surar.

Oi, senyor Cambó?

L'Anguera de Sojo troba dolenta la Llei de Contractes de Conreu.

I per a palesar-ho ha omplert quatre planes de La Vanguardia d'una prosa atepida i indigesta.

Segons ell, el mal més gran de la Llei és no haver-la feta la Lliga.

I no poder tenir cura ell de la seva aplicació.

Diu La Nació, referint-se als fets del 10 d'agost:

«Aquellos hombres, aquellos heroes, interpretaron fielmente los anhelos públicos...»

Mentrestant, són denunciats els setmanaris que defensen la República.

Sabeu, segons confessió pròpia, per què El Correo no es fia dels bascos?

Perquè els ajuda l'Esquerra. D'això se'n diu saber enjudiciar les coses...

Hom prepara un homenatge a en Polo.

No ve d'un.

Encara queden vint-i-dos radicals per a homenatjar.

No sabem si ho haveu llegit. Un monestir de Lieja fa col·lecció de verges miraculoses.

Llàstima que no se n'enduïni cap freres i tot.

Els enviariem els de Montserrat «con porte pagado».

També ingressen els patrons a la preso.

D'això La Veu en diu «la dictadura de l'Esquerra».

A Vic han estat penyorats dos ciutadans per haver posat banderes monàrquiques al balcó mentre passava una processó.

Solament a Vic subsisteixen les processons com abans de la República.

Però, dissortadament, de banderes monàrquiques se'n troben pertot arreu.

Llegim:

«La Jefatura Provincial del Partido Nacionalista Español...»

Tot plegat, sis persones.

—On va, senyor Quimet?
—A adherir-me a l'homenatge a Lerroux. Què hade fer, la gent d'ordre!